

aaner de
ren uit hen
delijk in l
beeldsprak
postel ver
lechts een
recht voor
ngd huwe
nt dat ook
en.

te nieuwe
vroeger op
bewijs voor
gemeend,
n.l. dat de
p werd en
vvoor aan-
l. Erlichten
den doop
zegt Dr. G.
eyer's con-
frentiers,
hristenkin-
t, dan had
menteren,
mlanderen
en gehad."
ag is blijk
op destijds
kinderen
gegewest
op hebben
d, dat kin-
geschouwd,
oor de ge-
bedenking
meer men
kerk moest
eest door
l medege-
stamming
e maken
ostel zich
en. Maar
juist deze
ng is, alsof
den doop
door den
Duke Gere-
oort nooit
wordt juist
inderen in
behooren
leid dezer
loop, maar
de heilig-
f bezitten.
n anderen
kinderen
et, n.l. dat
noeder ge-
g moesten
le Apostel
wat hij de
rst leeren
gemeente
is concess-
n betoog,
n) niet be-
geloofige
(of zij) in
de vraag,
was toch
gemengd
waren te
uist vast,
wel den
ge vrouw
Apostel
zij zich
en af-
van den
endenaar
den beo-
oort de o-
gegeval-
geloofige
metter-
op, dat
huwelij-
de Chris-
om van
l dit zoo
of wil
tste het
En het
l, omdat
kinderen
geboren,
van den
d dat deze
vandaar
dus een
van den
rk, is ze
n, dat de
mengde
eis ge-

ren, heilig zijn, en dat ieder te Corinthe dit
wist en aannam; iets wat Paulus moeilijk
anders weten kon dan uit het feit, dat de
gemeente gewoon was deze kinderen te
doopen. Op dien grond nu verklaart de
Apostel, dat de ongeloofige man door de
geloofige vrouw geheiligd wordt, want ware
dit niet zoo, dan zouden de kinderen uit
zulk een huwelijk geboren, onrein zijn en
dus ook niet gedoopt mogen worden. Maar
natuurlijk volgt daaruit allerminst, dat dan
ook de ongeloofige man, en Paulus heeft
hier bepaald het oog op een heiden, zou
gedoopt mogen worden, want wie als vol-
wassene niet gelooft, kan den doop niet
ontvangen. Dat zou een ontheilgen van
het Sacrament geweest zijn.

Het heilig zijn van de kinderen is hier
dus in geheel anderen zin bedoeld dan het
geheiligt worden van den ongeloofigen
man door de geloofige vrouw. Een ongeloo-
fige man wordt niet door het huwelijk
met een geloofige vrouw in het genade-
verbond opgenomen, in de Kerk ingelijfd
of gerekend de «theocratische gemeenschap»
deelschichtig te worden. Als heiden staat hij
buiten dit alles, terwijl de uit hem geboren
kinderen daarentegen wel in het genade-
verbond staan en in de Kerk moeten wor-
den ingelijfd op grond van hun geboorte
uit een geloofige moeder. Wat de Apostel
met dit «geheiligt zijn» van den ongeloo-
figen man dan bedoeld heeft, kan niet
twijfelachtig zijn. Het blijkt juist uit de
vermelding van de kinderen, die uit zulk
een huwelijk geboren worden. Een kind
nu kan niet geboren worden zonder de
innigste gemeenschap tusschen man en
vrouw, een gemeenschap die ze tot één
vleesch maakt. Dat nu juist was het gewen-
tebezuwaar van zulk een geloofige echt-
genoot, waarvan hier sprake is, of zulk een
huwelijksgemeenschap met een ongeloofigen
man haar niet bezoedelde en verontreinig-
de. Wat de Apostel Paulus in het
vooraangaande hoofdstuk (I Cor. 6: 15-20)
had gezegd, dat wie een hoer aanhangt, een
vleesch met haar werd, en aldus «ons lichaam»,
dat een lid van Christus is, maakte tot lid
eener hoer, kon immers in zekeren zin
ook hier gelden. Afgederij was iets schrik-
kelijks; er ging een besmettende en be-
zoedelende kracht van uit op ieder, die er
mee in aanraking kwam. En mocht dan
een geloofige man of vrouw zijn lichaam,
dat een tempel des Heiligen Geestes was,
wel in zoo innige gemeenschap brengen met
het lichaam van zulk een afgodendienaar?
Dat bezwaar nu neemt Paulus hier weg,
door te verklaren, zooals Calvijn terecht
opmerkt, dat «een geloofige met een goede
consentie met een ongeloofige samen-
wonen mag als man en vrouw, want dat
de ongeloofige wat betreft de gemeen-
schap van het bed en van het geheele
leven geheiligd wordt, opdat hij niet door
zijn onreinigheid den geloofige bezoedele».
De grond daarvan is dat «de vroomheid
van den geloofige meer vermag om het
huwelijk te heiligen dan de goddeloosheid
van den ongeloofige om het te bezoedelen».
Maar, gaat Calvijn voort, «deze heiliging
haat den ongeloofigen echtgenoot persoon-
lijk natuurlijk niets; ze heeft alleen in
zooverre voor hem betekenis en kracht,
als zijn geloofige echtgenoot niet door den
omgang met hem bezoedeld en het huwe-
lijk niet ontheiligt wordt». Deze verklaring
van Calvijn, die volkomen in het verband
past, geeft de bedoeling van des Apostels
woorden het best weer. Maar daaruit blijkt
dan ook, dat dit heiligd zijn van den
ongeloofigen man door de geloofige vrouw
iets geheel anders is dan het heilig zijn
der kinderen en dus nooit een grond van den
doop kan opleveren.

DR. H. H. K.

Voor Kootwijks sohelen.

In hartelijken dank ontvingen van den heer
A. C. v. Drimmelen te Klundert, gevonden in
de coll. Geref. Kerk 7.250.

Dr. J. H. HOUTZAGERS, voorzitter.

Leestafel.

Wat bedoelt de Vrije Universiteit. —
Uitgevege in MCMXXVI.
Dit heeft dagen verschenen boekje in duo-
decimo formaat en van slechts 25 bladzijden,
gaf uit van de Vereniging voor Hooger
ONDERWIJS OP GEREFORMEERDE GRONDSLAG te
AMSTERDAM en is aldaar al het Buitenland
Vereniging: KEIZERSGRACHT 162, verkrijgbaar.

Met de uitgave en verspreiding bedoelt de
VERENIGING de betekenis, de waardij van haar
GEREFORMEERDE HOOGESCHOOL te AMSTERDAM
op eenvoudige, maar duidelijke wijze in het
licht te stellen.

En zij acht dit ook nu, nadat haar School
reeds 35 jaren bestaan heeft, geen overbodig
werk. «Wate het toch», zoo begint het boekje, «dat
althans ieder Christen in Nederland wist wat
eigenlijk die betekenis is, dan zouden niet
zoveelen die Universiteit hun steun nog onthou-
den of haar bestrijden. En als ieder vriend van
de V. U. recht doorzondren was van haar groote
waardij, wat zou zij ook van de zijde van
haar vrienden nog veel meer belangstelling
ontvanden?»

In vasten, wel geordenden gedachtegang,
waarin zich een geschoolde geest openbaart,
wordt, door het naaste verdere en laatste doel der
UNIVERSITEIT te beschrijven, haar betekenis en
waardij voor het christelijk Nederland op onwe-
legare wijze betoogd.

Die gedachtegang is daarbij, door de eigen-
aardige inrichting van het geschriftje, ook voor
den eenvoudigen lezer gemakkelijk te overzien.
Die gang der gedachten toch is er met kapitaal
letters in aangegeven en ieder afzonderlijke
gedachte wordt er dan met gewone letter nader
in toegelicht.

Zoo volgt op de hoofdvraag: WAT BEDOELT
DE VRIJE UNIVERSITEIT, een vraag aan elk
CHRISTEN-OUDE: WAAR ZIJNT GE UW KINDER
SCHOOL? en de beantwoording van die vraag
leidt dan vanzelf tot de gedachte, aan den
nog dringender nood van Christelijk Hooger,
dan van Christelijk Lager onderwijs, en zoo tot
de stelling, dat HOOGER ONDERWIJS NAAR HET
WOORD VAN GOD VEEL ERDER VERBODEN IS.

Uit haar toelichting wordt dan begrijpelijk,
waarom Dr. A. KUYPER en anderen zich ge-
drongen voelden den 20sten Oct. 1880 de VRIJE
UNIVERSITEIT OP TE RICHTEN.

Dat die oprichting, zooals Dr. KUYPER zelf
bet in latere jaren genoemd heeft, een GELOOFSTUK
was, maar een geloofstuk dat wel moest onder-
nemen, wijl men niet minder dan een Universiteit
niet kon volstaan en een z.g. AANVULLENDE
SYSTEMEONS NOOIT ZAL VOLDOEN, wordt dan
nader betoogd.

Tegenover hen, die nog altijd als Dr. BRONSVELD
in 1880 het recht tot oprichting van een Univer-
siteit door een Vereniging bestrijden, wordt
daarna nog eens herinnerd aan Dr. KUYPER's
toen verschenen: «STRIJKT GENOMEN», waarin
deze tegenover Dr. BRONSVELD dat recht op
zoo afdoende wijze heeft gehandhaafd.

Ook de vraag of niet de Kerk de eerst aange-
werene is om een hoogeschool op te richten,
wordt in verband daarmee ter sprake gebracht,
en er op gewezen hoe Dr. KUYPER toen ook
heeft aangehouden, dat niet de Kerk, maar juist
een vrije vereniging tot zulk een oprichting de
cerstaangewene is.

Op p. 13 zegt de opsteller: «De zaak staat
zoo. Heerlijk en voortreffelijk is het, als in tijden
van nood, wanneer de Kerk geen Dienaren
genoeg heeft, predikanten of onderlingen de
hand aan den ploeg slaan en opleiden tot den
Dienst des Woords; beter is het, indien die
opleiding geregeld kan plaats grijpen in een
GEREFORMEERDE THEOLOGISCHE FACULTEIT, die
zich dan met de Kerken nader verstaat, met
de Kerken in verband treedt en dien Kerken
toezicht geeft op de zuiverheid in leer van
professoren en studenten», p. 14.

Zoo mag dan wel aangenomen, dat het, van
weleke zijde ook beren, vast staat, dat er mag
werken en moet wezen een VRIJE UNIVERSITEIT
OP GEREFORMEERDE GRONDSLAG met inbegrip van een
Theologische Faculteit, p. 15.

Klaar en duidelijk, zoo dat het weer voort den
eenvoudigste begrijpelijk is wordt dan nog op
p. 15 over dat OP GEREFORMEERDE GRONDSLAG
aldus gesproken: «Tegenover de Openbare Hoog-
eschoolen, die aan het Woord van God niet
zijn gebonden, dient gehandhaafd, dat Gods
Woord uitgangspunt moet zijn voor alle onder-
wijs, ook voor het Hooger. En het Gereformeerde
wil toch niet anders wezen dan Christelijk,
voldoende aan den eisch van Gods Woord in
den meest volstrekten zin van het woord, zooals
dat in den loop der tijden in de Gereformeerde
kerken en in heel de Gereformeerde levensop-
vatting is verstaan».

Dat de Vrije Universiteit er niet alleen mag,
maar ook moet wezen, wordt dan verder in dit
geschriftje aangehouden.

Aangehouden uit haar naaste doel: zoo positief
DE KERK EN HET RECHT GODS TE HANDHAVEN
IN DE WETENSCHAP, als negatief juist daardoor,
zich scherp te stellen tegen DE WETENSCHAP, DIE
OPKOMT UIT HET ONGELOOF; maar aangehouden ook
uit haar einddoel: OP TE KOEKEN VOOR DE KERK
VAN GOD.

Drie denkbeelden, die de Schrijver dan weer
nader ontwikkelt.

Aan dit naaste doel en einddoel zou zij, ook
door den wetenschappelijken arbeid hare hoog-
eschoolen, beantwoorden ZELFS AL HAD ZIJ EENS
ENKELEN STUDENT, p. 20.

Maar toch, heerlijker is het, als dat beoefenen
der wetenschap naar den eisch van Gods Woord,
dienbaar kan worden gemaakt aan de opleiding
van de zonen van ons volk».

Ook niet dit haar meer verwijderd doel komt
de VRIJE UNIVERSITEIT te moeten aan de be-
geerte van het Gereformeerde volk naar heil-
igheden, die in hun optreden zich Gereformerd
betonen; aan predikanten, doctoren, advocaten,
leeraren. Het Gereformeerde volk mag van de V.
U. GEREFORMEERDE LEIDENDEN VERWACHTEN;
verwachting wat het noodig heeft. Daarom is
de V. U. van zoo ontzaglijk groot belang voor
ons volk, p. 21. En ten deele heeft ze dit ook
gedurende haar 35-jarig bestaan reeds gedaan.

«En toch, dit alles moest en kon nog veel
meer zijn. Ons volk kan van de V. U. nog veel
meer genieten. Predikanten, juristen, literatoren
gaf de V. U. Maar vooral om dokters, opgeleid
naar de Schrift en praktijk oefenend naar de
H. S., roept ons volk. Waar blijft de Gerefor-
meerde beoefening van Nederlandsche taal en
geschiedenis, die in de geschiedenis vóór alles
de leiding Gods ziet en die bij, onzen onder-
wijzers den weg wijst, hoe dit vak ook aan de
lagere scholen moet worden onderwezen? Het
de Gereformeerde opvatting over de natuur?»
(p. 23).

De V. U. bedoelt dit alles te geven, maar
zij kan nog zooveel niet geven. En zoo komt
dan in dit geschriftje van zelf ter sprake de
vraag: WAT DE V. U. THANS NOODIG HEeft?
en dat is dan wel allereerst: LIEFDE OP GROND
VAN HAAR BEGINSEL. Maar daarom, zoo gaat de
Schrijver voort, «is de V. U. dan ook verloren,
als zij te eeniger tijd HAAR BEGINSEL EN HAAR
BAND AAN ONS VOLK zou verliezen, of ook zelfs
maar zou verwateren» (p. 25). Om dit te voor-
komen, moet dan ook ons volk op haar toezien
en voor haar bidden. Maar daarbij vraag, opdat
zij ook meer kan geven, dan zij nu nog ver-
mag, de Vereniging voor Hooger Onderwijs
een gave om die ten bate der V. U. te besteden.

Zij, de Vereniging, wendt zich daarmee tot
de lezers van dit boekje.

Zij vraagt die gaven met vrijmoedigheid, omdat
«indien ge nog geen voorstander van de V. U.
waart, dit boekje u wel zal overtuigen hebben,
dat er een V. U. moet zijn, vrij van de Over-
heid, gebonden aan Gods Woord. En met aan-
drang, omdat de nooden zoo ontzaglijk groot
zijn». «De V. U. heeft gelijkelijk om in stand
te blijven, maar ook om zich te kunnen uitbrei-
den.» «Zij heeft zeker recht op den steun van
het Gereformeerde volk, juist om hetgeen zij
bedoelt: BROEFENING DER WETENSCHAP EN ONDER-
WIJS IN DE WETENSCHAP TOT LIEF VAN GOD!»

Met de uitgave van dit kort en zakelijk
geschreven werkje, waarin zoo niets voorkomt van
propagandistisch «decoratie-schilderen», heeft de
VERENIGING voor H. O. OP GEREFORMEERDE
eent goed werk gedaan.

Het verdient ruim verspreid en met aandacht
gelezen te worden.

G.

Officieele Berichten.

Vrije Universiteit.

Men schrijft ons uit Velp:
«Een comité van 12 personen is hier gevormd,
die ieder eenige vrienden zullen bezorgen in
het belang der Vrije Universiteit. Ter inleiding
van dezen arbeid sprak de heer Jac. van Over-
steeg Woensdag in de Geref. Kerk. Na den
strijd vóór en na de stichting in het kort te
hebben medegedeeld, wees spreker op den tegen-
stand, die ook nu nog bestaat.»

Mannen van invloed en naam kunnen het
met den grondslag van het onderwijs niet vin-
den. Siet uw onderwijs op Gods Woord. Be-
schouw dat Woord als de grondlijn en laat

verder ieder vrij in methode van werken en in
het bepalen van de resultaten.

Het is niet moeilijk om aan te tonen dat
deze wijze van doen de kwestie maar verplaatst,
want onmiddellijk zal dan de vraag aan de orde
komen, wat wel en wat niet tot Gods Woord
behoort.

Bovendien, aangenomen dat men zich onder-
werpt aan Art. 4 der geloofsbekenis, zoo
weet men dat Luther en Calvijn niettegen-
staande deze eenheid toch zeer verschilden.

Groen, Stahl en Vinet onderwerpen zich aan
het Woord. Toch zal Groen «Stahl is Lutheraan,
ik ben Calvinist.»

Een der hoogleraren aan de Staats-Univer-
siteit heeft onlangs zijn bezwaren tegen de
V. U. ingebracht. Naar diens meening is de
V. U. geen factor van betekenis voor de
geestelijke ontwikkeling van ons volk, zelfs niet
voor het gereformeerde volk.

Indien dit zoo is, ziet het er treurig uit voor
de Geref. hoogleraren aan de staatsuniversi-
teit. En zal het oprichten van bijzondere leer-
stoelen niet betekenen. Spreker waarschuwt
daarom tegen het gevaar, dat aan de openbare
universiteiten blijft bestaan, ook al zijn er
eenige gereformeerde hoogleraren benoemd.

De bestrijding heeft echter den bloei der
V. U. niet belet.

Onder Gods zegen is zij uitgebreid en is de
invloed niet uitgebleven.

Toch blijven gevaren bestaan, niet het minst
van de vrienden.

Hoewel het te verklaren is, kan het toch
niet worden goedgekeurd dat in den regel de
opleiding voor de beoefening der
wetenschap wordt gesteld.

Het eerste doel der Vrije Universiteit is en
moet blijven, het recht Gods te handhaven op
het terrein der wetenschap.

Men cische daarom van de hoogleraren niet
alleslei praktische werkzaamheden. Een hoog-
school is geen ammunite-fabriek. Op de ja-
vergadering in Utrecht wees de voorzitter Mr.
Th. Heemiker op het verschil tusschen bij-
zondere leerstoelen en een Universiteit.

Een bijzondere leerstoel is voor een zeker
doel, de Universiteit bestaat uit faculteiten tot
een Universiteit verbonden. Voorheen werd, en
niet zonder vrucht, bij, over het eedsverdrag
het gevoelen van de faculteit gevraagd.

Keeren wij tot deze goede gewoonte terug.
Ook al zou dit wat tijd kosten. Beter te laat
begonnen, dan te vroeg gesproken. Dan zal
de Universiteit in hare eenheid beter uitkomen
en daarin sterk zijn.

Dan wordt het contact tusschen volk en
Universiteit versterkt. Er zal meer liefde worden
gekweekt. Dan zal als bij de oprichting weet
gesproken worden van onze universiteit. Het
gebed zal toenemen, en voor onze universiteit
zal met evenveel blijmoedigheid als voor onze
lagere school ter plaatse ons geld beschikbaar
zijn.

Aan «De Gereformeerde Kerken in Neder-
land» wordt door Deputaten voor de correspon-
dentie met de Hooge Overheid bekend gemaakt,
dat sinds de laatste opgave op de lijst der
kerken voornoemd voor de eerste maal is
geplaatst:

onder no. 908 de Geref. Kerk te Eilat, clas-
sis Arnhem, prov. Gelderland, en voorts, dat
aan het verzoek van sommige Kerken en classes,
om bij de Overheid erop aan te dringen, dat
de militairen bij hun verlof niet op Zondag
behoeven te reizen, is voldaan.

Namens Deputaten voornoemd
H. BAVINK.

Classis Assen.

De classis Assen heeft in hare vergadering
van 15 Febr. 1916 den Weled. heer J. Hoekstra
van Vries, in verband met zijn in Nov. 1915
met goed gevolg afgelegd praep. examen naar Art. 8
K. O., met algemeene stemmen beroepbaar ver-
klaard voor de Geref. Kerken in Nederland.

Namens de classis v. n.
K. V. D. VEEN, scriba.

Korfe Notulen van de vergadering
der classis Gouda, gehouden te
Gouda 1 Februari 1916.

Namens de roepende kerk van Ouderkerk a. d.
IJssel, opent haar gewezen consulent Ds. P. v.
Hoven na het zingen van Ps. 66: 2 en het lezen
van Psalm 66, de vergadering met gebed
en heet Ds. J. Vesseur van Ouderkerk a. d. IJssel,
voor het eerst ter vergadering tegenwoordig,
hartelijk welkom, waarvoor deze hem dank
betuigt.

D. D. Wielenga en Langen, benoemd tot het
nazien der credentialen, rapporteeren, dat alle
kerken wettig zijn tegenwoordig. De kerken
van Krimpen a. d. Lek en Haastrecht hebben,
niens haren dienaar des Woords, elk een
deken afgevaardigd, wien, gehoord de reden
tot afvaardiging, keurstem wordt verleend.
Genoemde kerken, alsmede die van Nieuwerkerk
a. d. IJssel, hebben instruaties.

De vergadering thans wettig geconstitueerd,
wordt naar toerbeurt als Praeses aangewezen
Ds. J. Oinga, als asses, Ds. Langen, terwijl
Ds. Vesseur als scriba fungeert.

De Praeses richt nog een kort woord tot Ds.
Vesseur, wenscht Ds. B. v. Halsena en de kerk
van Haastrecht geluk met de beslissing gene-
men in zake het beroep naar de kerk van Ter-
neuzen, en hoop, dat Ds. v. Hoven vrijmoedig-
heid zal vinden, om voor te beoepenen, op hem
uitgebracht door de kerken van Duerwoude en
Zuid-Beerland, te bedanken.

De notulen van de gewone classis vergadering
van Aug. en die van de buitengewone van
7 Dec., de laatste bijeenkomsten wegens het
praep. examen van cand. Verhoeg, worden ge-
lezen en onveranderd goedgekeurd.

Naar aanleiding van de notulen, wijst Ds.
Voigt op Art. 3 in verband met Art. 6, van de
huishoudelijke regeling der classis in zake
het praesidium. De classis spreekt zich hierover
uit tot zijn bevrediging. De aandacht wordt ge-
vestigd op het voorstel van de kerk van Haast-
recht, om op elke classis vergadering 3 dienaar-
des Woords aan te wijzen voor de prediking
onder de militairen. Dit voorstel wordt door de
classis aangevaren; deputaten voor de vacature-
beurten zullen hiermede rekening houden.

De instructie van de kerk van Nieuwerkerk
a. d. IJssel, inhoudende: Verzoek aan deput. voor
de correspondentie met de H. O. «dat zij pogin-
gen aanwenden, om voor de militairen gedaan
te krijgen, dat deze, wegens hun verlof, niet op
den dag des Heeren behoeven te reizen», komt
in behandeling en wordt door de classis aange-
nomen. De instructie aan de kerk van Haast-
recht in zake de oetenaars, zal op het agendum
van de volgende classis geplaatst worden, opdat
deze zaak door de kerkenraden op hun vergaderin-
gen kan worden besproken. Aangaande een
tweede instructie aan deze kerk: «De classis
besluit, dat in alle gevallen, waarbij vertegen-
woordiging der classis wenschelijk is, doch deze
niet tijdig door haar zelve werd of kon worden

geregeld, voortaan de Praeses der laatstgehouden
vergadering der kerken der classis tegenwoordig-
dige, wordt besloten het Moderamen daarvoor
aan te wijzen.

Regeling der vacaturebeurten: Lekkerkerk D. D.
André, v. Hoven, v. Setten; Reeuwijk-Sluijwijk:
D. D. Oinga, Voigt, Vesseur; Mijdrecht: D. D.
Wielenga, Dalhuysen. Prediking voor de militair-
en: D. D. Jansen, Sap, Wielenga. Reis, en ver-
blijfkosten zullen vergoed worden door dep. ad
hoc, de dienst uit de classis, kas. Ds. Langen
brengt gunstig rapport uit over het nazien van
het classic archief en tevens namens de kerken
van Oudewater en Gouda van de approb. van
het beroep van Ds. Vesseur. Ook wordt gunstig
gerapporteerd door de commissie, benoemd tot
het nazien van de boeken van den quaestor der
zending. Ds. Wielenga en ouderl. Kapitein,
benoemd tot het nazien van de boeken van den
quaestor der classis, rapporteeren alles in
orde te hebben bevonden. De aanvragen voor
Art. 11 en 13 worden voor de volgende vergade-
ring in handen gesteld van dep. ad hoc.

De onderscheffde bijdragen en collecten
worden gestort. Vier kerken zijn door bijzon-
dere onstandigheden in gebreke gebleven om de
Kercollecte voor de Joden-zending te houden,
zij beloven die op de Mei-classis te storten. Op
de volgende vergadering zal besproken worden,
of er wijziging is te brengen in het betrekking-
cijfer voor de classic onkosten, na advies van
dep. ad hoc.

Ds. v. Halsena wordt herbenoemd tot classic-
quaestor. Roepende kerk voor de volgende ver-
gadering is de kerk van Oudewater. Als Praeses
zal dan fungeeren Ds. T. Sap, als ass. Ds. J.
Oinga, als scriba Ds. J. Vesseur.

Een kerk vraagt en ontvangt advies in zake
twee tuchtgevallen en doet mededeeling, dat
een echtbaar is afgesneden met het formulier
van den ban. Een andere kerk vraagt inlichting
aangaande het verzoek van dep. aan de kerken,
om een collecte te houden voor kerken, getrof-
fen door den waternood. De classis adviseert
den kerken het houden van die collecte. Deselfde
kerk vestigt de aandacht op het weeshuis te
Middelharnis, getroffen door den waternood.

De classis adviseert, dat het bestuur van ge-
noemde stichting eerst aankloppe bij het alge-
meen waternood-comité. De Praeses richt een
vraag tot een der kerken aangaande haar afwezig-
teit van de vorige vergadering. De classis, gehoord
de redenen, neemt hiermede genoegen.

Varia. Ds. Dalhuysen deelt mede, dat zijn
kerkeraad hem een duurtetoelag over 1915
heeft gegeven; dit wordt met blijdschap ver-
nomen. Naar aanleiding van de vraag, of de clas-
sis ook dit jaar afgevaardigden zal zenden naar
het D. V. in Mei a. s. te houden Evangelisatie-
Congres te Rotterdam, wordt besloten Ds.
Oinga als afgevaardigde te benoemen. Ds.
Wielenga ontvangt antwoord op de vraag:
Hoever het mandaat reikt van deputaten door
de classis aangevaren tot het nazien van de
boeken der quaestores.

De Assessor leest de korte notulen.
De Praeses sluit de vergadering en gaat voor
in dankzegging.

Op last der classis
JOH. S. LANGEN,
A. I. Assessor.

Gouda, 8 Febr. 1916.

Buitenland.

Zweden. In de Zweedsche Lutherische Staats-
kerk is men overgegaan tot het ordenen van
broeders, die onder den naam van «diaken»
social en philanthropisch werk hebben te
verrichten. Zij, die zich aan dit werk
willen wijden, moeten eerst zes maanden lang
tonnen dat zij gezind zijn de laagste en gering-
ste persoonlijke diensten te bewijzen. Daarna
worden zij onderwezen in de Heilige
Schrift en in het praktisch werk om als
barmhartige «samaritanen» te kunnen optreden.
Zij worden na een halfjaar van dienstbaarheid
plechtig als noviti hervestigd. Dit geschiedt in
de kerk te Sköndal. Het deel van het Evangelie
van Johannes, hetwelk de geschiedenis van de
voetwassing, door den Christus aan Zijne
discipelen vericht, mededeelt, wordt daarbij
voorgelezen, en hij die voor het diaconale ambt
staat, doet daarop de gelofte: «Ik zal u volgen,
Heere, waar Gij ook heen gaat».

Noord-Amerika. Eene waarschuwing
tegen voorspoed.

De Assembly's Executive Committee van de
Presbyteriaansche Kerk heeft een pastoralen
brief verzonden aan het eind van een verga-
dering, gehouden te Atlantic City, waarin eene
waarschuwing gehoord wordt tegen het gevaar
van den onbekenden voorspoed die het land
bedreigt als gevolg van den groeten oorlog in
Europa. Reeds thans werken de fabrieken met
koortsachtige haast om de velerlei bestellingen
van de Entente mogendheden van Europa af te
leveren; bestellingen van oorlogsmateriaal.

Dit herderlijk schrijven wijst op het schrilte
contrast van de algemeene verlamming op indu-
strieel gebied in Europa als direct gevolg van
den oorlog, en voorspelt, dat wanneer die oorlog
zal geëindigd zijn, er ongekende drukte en
voorspoed in Amerika zal heerschen. In plaats
van er het land geluk mee te wenschen zooals
zou verwacht worden, vraagt die commissie:
«Mogen we hopen dat we zulk een stroom van
vermelenden voorspoed kunnen verstaan?»

Hierin wordt de houding van de leidende
mannen in de Presbyteriaansche Kerk beschreven
tegenover de gevaren van den voorspoed. Ook
Dr. Stevenson, de president der laatstgehouden
General Assembly, liet zich onlangs bij zijn
bezoek aan Grand Rapids in bijna dezelfde
woorden over dit gevaar uit.

Voorspoed is gevaarlijk voor het geloof. Dat
is de ervaring van het verleden, de waarschu-
wing der Schrift. Het besef van afhankelijkheid
van den Allerhoogste wordt er dikwijls door
ondermijnd en het geloof verzwakt. Amerika
loopt gevaar het hoofd in den nek te werpen,
als Jeschurun achteruit te slaan als hij straks
vet wordt, en den Gever alles goedsiut het oog
te verliezen. Rijk te zijn en geens dings gebrek
te hebben. Den Heere te vergeten en aldus rijk
te worden voor de oordelen Gods.

GEMENGD NIEUWS

Een weldoener uit hare gevangenschap verlost.
De Oostenrijksche gravin de Latour, de bekende
weldoener der armen die in hare inrichting te
Rusitz bij Görz en te Treffen in Zuid-Oostenrijk,
met haar geheele vermogen honderden van
vrij woning en vrij onderhoud bood en welke aan
honne kinderen een Christelijke opvoeding gaf,
werd bij het uitbreken der vijandelijke
heden tusschen Italië en Oostenrijk door de

Italianen gevangen genomen. De inrichtingen die
hare liefde schiep, staan nu half onbeheerd en lie-
gen van deele in het brandpunt van den bittersten
strijd. Nu is het eindelijk den Secretaris van het
«Evangelisch Genootschap in Oostenrijk», den pre-
dikant Minsky, en door persoonlijke tusschenkomst
van den Zwitserschen Bonds-president Dr. Motta,
gelukt, de 73-jarige gravin uit hare gevangenschap
te verlossen. Voorloopig verblijft zij nu in Zwit-
serland.

Hare ervaringen in de Italiaansche gevangens-
schap zal Gravin Latour in de «Warte der Wahr-
heit» voor Oesterreich und Ungarn» beschrijven.
Inmiddels hebben vrienden van het Godrijk zich
het lot van de inrichtingen te Treffen aange-
trokken; bij het Evangelisch Genootschap zijn boven-
dien van andere zijden ruim 5000 kr. voor dat
liedewerk ingekomen.

Geestelijke verzorging van krijgsgevangenen. De
Duitsche regering heeft al een jaar lang in de
geestelijke behoeften van hen die door haar ge-
vangens gehouden worden, zoeken te voorzien. Men
heeft de vraag gesteld, of de gevangens Duitschers
in de oorlogsgeestde landen in bedoeld opzicht
evenveel behandeld worden? Hierop kon geant-
woord worden, dat men in Engeland het door
Duitsland gegeven voorbeeld volgt. Pogingen
die aangewend werden om hetzelfde in Rusland en
Frankrijk te verkrijgen, hebben echter nog niet tot
het gewenschte resultaat opgeleverd. Toch zijn door
de Duitse «Hilfsausschuss für Gefangenen-
sorge» onderhandelingen begonnen, waarvan men
hoopt dat zij wellicht tot het beoogde doel zullen
leiden. In Rusland geschiedde dit door Ameri-
kaansche bemiddeling.

In het Duitse comité voor geestelijke verzor-
ging van krijgsvangenen werken vertegenwoor-
digers van de Evangelische en de Roomsche ker-
ken met die van de Synagoge samen. Het Comité
wil niet, dat onder de gevangenen propaganda ge-
maakt zal worden voor de een of andere kerk,
maar verlangt dat deze volgens humane beginselen
en in hunne religie geestelijk zullen verzorgd wor-
den. De Evangelische Opperkerkerand heeft
1000 mark beschikbaar gesteld, om het Comité in
staat te stellen stichtelijke boeken onder de ge-
vangenen te verspreiden.

WISKOEL.

Voor Kinderen.

</